

GRAMATIKOS KLAIDOS

Vardininkas nevertotinas neapibrėžtam daiktų kiekiui ar daikto daliai reikšti (vietoje dalies kilmininko) su veiksmažodžiu (*atsi*)*rasti(s)*:

atsiras nauji choleros ir maro židiniai (=naujų choleros ir maro židinių);
dėl įvairių veiksnių apgamai (=apgamų) gali atsirasti ir vėliau;
labai retais atvejais išbėrimai (=išbėrimų) gali atsirasti net ir burnos gleivinėje.

Vardininkas nevertotinas neapibrėžtam daiktų kiekiui ar daikto daliai reikšti su veiksmažodžiu *įvykti*:

žmogaus smegenyse įvyksta mikropakitimai (=mikropakitimų).

Skaitvardžių kilmininkas nevertotinas su aukštesniojo laipsnio prieveiksmais (*ne*) *mažiau, (ne) daugiau* lyginamajai kiekybei reikšti:

alkoholio kiekis ne mažesnis 12,5 proc. (=ne mažesnis kaip 12,5 proc.);
tokių turėtų būti mažesnioji dalis, ne daugiau 1/3 (=ne daugiau kaip 1/3) užimamo ploto;
naktimis turi būti ne mažiau 12 °C (=ne mažiau kaip 12 °C);
reikia imti ne daugiau 1/3 biohumuso (=ne daugiau kaip 1/3 biohumuso).

Kilmininkas nevertotinas objekto daliai reikšti, kai abstraktus dalykas neskaidomas:

šis užtemimas Europai turės didelės reikšmės (=didelę reikšmę);
tam didelės įtakos (=didelę įtaką) turės užsienio partneriai.

Galininkas nevertotinas su slinkties ir siekimo reikšmės veiksmažodžiais:

dažnai užsuka alpinistai po kelionės atgaivinti raumenis (=raumenų) mineralų prisotintame vandenyje;

žmonės iš viso pasaulio atvažiuoja pajusti jo dvasią (=dvasios);
ant kurio šiltais vasaros vakarais renkamės žiūrėti filmus (=filmų) lauke;
susitelkė ginti savo miestą (=miesto);
susirenka atnaujinti savo ištikimybę ir gauti palaiminimą (=ištikimybės ir gauti palaiminimo);

šeimų palikuonys atvyksta tvarkyti giminaičių kapus (=kapų);
nuėjo parodyti svečiams palėpę (=palėpės).

Būdvardžių ir būdvardiškai vartojamų žodžių įnagininkas nevertojamas būviui reikšti:

visi žinome, kaip derėtų maitintis, kad būtume sveikais ir gražiais (=sveiki ir gražūs);
ko nors norime tik tam, kad būtume laimingais (=laimingi);
norime atrodyti gražiais (=gražūs) kitiems;
žmonės jaučiasi laimingais (=laimingi);
žmogus gali miegoti gatvėje, bet vis tiek atrodyti laimingu (=laimingas);
nedaug trūko, jog rinktinės narių skaičius taptų dviženklis (=dviženklis);
po Lauros laimėjimo penkiakovė tikrai tapo populiariesne (=populiariesnė);
nustokite gyventi tikėdamiesi būti laimingais (=laimingi) kada nors.

Įnagininkas nevertotinas pakankamai ko turinčiam objektui su pripildymą reiškiančiais veiksmažodžiais:

prisotina jį deguonimi (=deguonies);
tvenkinį vandeniū (=vandens) pripildyti būtina;
pripildykite ją savo meilės ir dėkingumo šviesa (=šviesos).

Vietininkas nevertotinas būdui, būviui, būsenai ar požymiui reikšti:

klausimą aptarė vyriausybių lygmenyje (=lygmeniu);
kuo ilgiau jis išlieka komoje (=komos būklės), tuo mažesnė nubudimo galimybė;
aš buvau šoke (=mane ištiko šokas);
kuri gana greitai <...> šviesos poveikyje (=nuo šviesos) suyra.

Žodžių junginys *tame tarpe* nevertotinas abstrakčia verstine reikšme, nusakant įskaičiavimą į ką nors, taip pat daikto būviui, būsenai ar požymiui reikšti:

jie mielai ėdė kitų rasių atstovus, tame tarpe (=tarp jų) ir žmones;
visos mūsų planetoje esančios piramidės, tame tarpe (=tarp jų) ir milžiniški megalitiniai statiniai;

aštuonis galvažudžius, tame tarpe (=tarp jų) ir Kornelį bei Loosą, pakorė ant laivo rėjos.

Vietininkas nevertotinas kaip polinksnis laiko tarpui reikšti:

sistema automatiškai, kelių sekundžių bėgyje, persijungia (=automatiškai per kelias sekundes persijungia) į kitą saugyklą.

Neapibendrintai reiškiant augalų, gyvūnų ir pan. rūšį didesniai negu vienas kiekiui žymėti vartotina daugiskaita, o ne vienaskaita:

lazdyno (=lazdynų) riešutai;
sojos (=sojų) padažas;
argano (=arganų) aliejus;
speltos (=speltų) miltai;
augina rapsą (=rapsus);
žuvies (=žuvų) taukai.

Abstrakčiųjų priesagos *-imas (-ymas)* daiktavardžių naudininkas nevertotinas tikslui su paskirties atspalviu reikšti:

įranga būtina saugių darbo sąlygų užtikrinimui (=saugioms darbo sąlygoms užtikrinti);
raštų tvirtinimui (=tvirtinant raštus; raštams tvirtinti) varžtai nenaudojami;
mūsų kūnas turi viską, ko jam reikia atsiradusių sutrikimų pašalinimui (=atsiradusiems sutrikimams pašalinti);
po terapijos būtina skiriame laiko užsiėmimo aptarimui (=užsiėmimui aptarti);
skyrus juos pradelstų mokėjimų grąžinimui (=pradelstiems mokėjimams grąžinti).

Polinksnis *pagalba* nevertotinas priemonei reikšti:

mechanizmas turėjo sudėtingą ciferblatų ir krumpliaračių sistemą, kurios pagalba (=kuria) galima atlikti astronominius skaičiavimus;

jie pagaminti technologijų, kurios mums dar nežinomos, pagalba (=jie pagaminti naudojant mums dar nežinomas technologijas);

žmonės laiko energijos pagalba kilnojo (=žmonės, naudodami laiko energiją, kilnojo);
jei dydis netinka, telefono pagalba (=telefonu; naudojantis telefonu) galima paprašyti kito.

Polinksnis *dėka* vengtinąs vartoti veiksmo priežasčiai ir būdai nusakyti:

technologijų dėka (=naudojantis technologijomis) sukurtos sistemos ir sistemų sistemos;
sistemų dėka (=sistemomis; naudojant sistemomis) formuojamas bendras virtualus mūsų

laukas;

taip motinos sapno dėka (=taip dėl motinos sapno) išsigelbėjo.

Veiksmažodžių sangražinės formos nevertotinos neveikiamosios rūšies reikšme (jeigu veiksmas negali vykti savaime):

mezgo audinio kaklaraiščiai sunkiau užsiriša (=užrišami).

***Daug-, daugia-* dėmenis turintys būdvardžiai vartojami be priesagos:**

daugiafunkcinis (=daugiafunkcis) riaušių malšinimo ginklas;

universalus daugiafunkcinis (=daugiafunkcis) centras;

biblioteka-universalus daugiafunkcinis (=daugiafunkcis) centras.

Dešimtis reiškiančių kelintinių skaitvardžių įvardžiuotinės formos nevertotinos dešimtmečiams žymėti:

toks įvaizdis primena 70-uosius (=aštuntąjį dešimtmetį), Bridžitos Bordo stilistiką.

Neveikiamasis būtojo laiko dalyvis nevertotinas savaiminei ypatybei reikšti:

su šiuo reiškiniu stipriai susijęs padidintas (=padidėjęs) dopamino aktyvumas smegenyse.

Padalyvis nevertotinas šalutiniam to paties veikėjo veiksmui reikšti asmeniniuose sakiniuose:

greitojo reagavimo ekipažai nedelsiant (=nedelsdami) reaguoja į visus mus pasiekiančius signalus;

pamirštame pavalgyti užsiimant (=užsiimdami) mėgstama veikla;

prieš pradėdant (=pradėdami) vykdyti užsakymą, pasirašome sutartį;

sūnau, prieš vedant (=vedamas), turi suprasti vieną dalyką;

turite tai daryti nedelsiant (=nedelsdami);

nenugalėjus (=nenugalėję) savęs šitoje situacijoje, kitą kartą būdami tarp žmonių vėl pradėsime nerimauti.

Bendratis su jungtuku *kad* nevertotina tikslui reikšti:

į kokius požymius reikia atkreipti dėmesį, kad nuspręsti (=kad būtų galima nuspręsti), ar verta sunerimti dėl savo sveikatos;

paralyžiuotus žmones, kad pagerinti jų savijautą (=kad pagerintume jų savijautą), taip pat galima pabandyti gydyti moliu;

po žiemos imuninė sistema yra nusilpusi, todėl patariama pusryčiaujant gerti gėrimų, kad išvengti (=būtų galima išvengti) pavasarinės avitaminozės.

Žodžių junginys *tuo pačiu* (prieveiksmio reikšme) nevertotinas vienuose sakinių dalims ar sakiniams jungti:

ko gero, priimdami amžiną šių fundamentalių klausimų atvirumą bei neišbaigtumą, tuo pačiu (=kartu) postuluoju žmogiškąjį suvokimą pranokstančią pasaulio, žmogaus bei jo tikrovės buvimo prasmę;

sugebama pamatyti vis tolesnių visatos objektų, tuo pačiu (=kartu) pažvelgiant vis toliau į visatos praeitį.

Vietai reikšti, kai objektas nėra aplenkiamas, vartotina ne *praeiti pro ką*, o *pereiti per ką*:
turėjome praeiti pro (=pereiti per) kaip oro uostuose pastatytą kabiną.

Prielinksnis *prie* nevertotinas veiksmo sąlygoms reikšti:
prie progos (=esant progai) noriu pasakyti, kad suknelė daili.

Medžiaga pateikiama iš 2014–2017 metais tikrintų periodinės spaudos leidinių.